

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona.
Fél évre 4 korona.
Negyed évre 2 korona. — Egyes szám ára 4 fillér.
[A külön kiadásokat előfizetőink ingyen kapják.]

A háború tartama alatt megjelenik szükség szerint.

Feloldó szerkesztő:

Szentkötői **SEH ISTVÁN.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Székeslyég könyvnyomdája, hová előfizetési díjak, hirdetések, csepepeldányok küldendők. Hirdetési díj előre fizetendő.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Sápadt lelkek.

Valamint a kiszáradt spongea — mihelyt nedvességhez jut — nem válogat abban, hogy mivel habzsolja tele magát és menten fölszívja akár a legundokabb sárlevet is: hasonlóképpen szívja föl a közönség egy részének hírszomjas füle és ijedős lelke válogatás nélkül a legképtelenebb ostobaságokat is, melyek a háborús események kapcsán forgalomba jönnek.

Hogy a németek nyugaton győzelme győzelemre halmoznak és nyitva az utjak Páris felé; hogy az északkeleti harctéren Vilmos császár katonái körülfogták egy egész orosz hadsereget és hogy Ferenc József diadalmas csapatai is a kraszniki nagy-szerű kezdet után mindegyre legfényesebb bizonyosságait adják ellenállhatatlan erejüknek: ezek a hatalmas hadi tények mind csak muló jelentőségű és „hátha nem igaz” hírek a pipógyáknak gyáva-ságtól fátyolozott szemében; ellenben ha azt olvassák, hogy az oroszok valahol betörték német vagy osztrák területre, felpörkölték egy határszéli falut, valamely ponton pillanatnyi előnyt szereztek a mi haderőnk egy része fölött: rögtön elfogja a pipógyákat a két-ségbesés, a valójában csekély értékű orosz sikerek sorsdöntő katasztrófákká nőnek fantáziájukban, a legvadabb rémhíreket termelik és dobják a közönség közé, veszve lát-nak mindent és reszketve nézik a kelet felé eső utcavégeket: vajjon nem jön-e már is a kozák, hogy lenyuzza ludbőrös testi hüvelyüket?

Utálatos nézni és hallgatni ezeket a sápadt lelkű embereket, a kiknek remegő ajkáról szintügy idegenül hangzik a magyar szó, mert nyugódcselelésüknek bizony annyi köze van az igaz magyar szívhez, mint a pusztai orosz-lán szavának a csapdába került egér cincogásához.

Ha most bokrétaba kötnök és egy csoportban prezentálnók mindazokat a riasztó híreket, melyeket a lakosságnak ez a nyul-szívű része a lefolyt hónapban maga termelt, el is hit és való tényként tovább adott, így utólag talán a leggyávábbnak is arcába szöknék a vér, annak az elgondolá-sára, hogy: miként volt képes ily lehetetlen hülyeségeknek bár egy peccre is felülni.

Azonban egyáltalán nincs kizárva, hogy ez az utólagos felismerés se tartóztatná fel de-rék polgártársunkat abban, hogy — egy frís rémhírt nyomban megint elhiggyen és kellő tödítésekkel buzgón tovább terjesszen.

Ennek a folytonos önfelmentésnek és nyugtalanításnak már meg van az a sajátos eredménye, hogy, amíg a háború első napjaiban a polgárságot majd szétvetette a har-cias lelkesedés, addig most csöndes, jófor-mában hangtalan a város népe. Akiknek helyt van a bátorsága s az elszántsága, azok kedvetlenül vonulnak félre és atengedik a a tért a magukat s másokat ijesztgető pipó-gyáknak. És miatt Budapesten, Bécsben, Berlinben, Németország összes nagyobb vá-rosaiban tízezernyi tömegek lelkesen ünneplik a német és az osztrák-magyar hadsere-gek nevezetes győzelmeit; miatt Dankl és Auffenberg nevével, de a magyar katona vitézségétől visszhangzik Közép-Európa és Berlin községtanácsa nagy ünnepség kere-tében a „Pariser Platz”-ot átkeresztelti „Bu-dapester Platz”-ca: — azalatt a polgárság bizonyos kontingense talán még mindig azon töpreng, hogy: vajjon csakugyan ha-zugság volt-e, hogy Besztercére megérkez-tek a muszkák?

Embereljük meg magunkat és ne hagy-juk elhatalmasodni fölöttünk a pipógya rém-látók törpe kisebbségét! — Nemcsak a vá-roz lakosságának a közhangulatát kell ép-ségben, önrzetes nyugalomban, minden nehézségnek fittyt hányó jókedvben meg-tartanunk! Mert arra is kell gondolni, hogy a vármegyének sok-sok ezernyi tájékozatlan köznépe mind a város intelligens lakos-ságától várja a helyes tájékoztatást, bizta-tást, batorítást.

Ugyan tegyük hát elevenebbé, lelke-sőbbé ezt a hangulatot, önrzetesebbé és buzditóbbá ezt a magatartást. *Tüntessen a közönség bátorságának, önrzetének lobogó lelkesedésének, fegyvereink győzelmébe vetett rendíthetetlen hitének folytonos és impá-li megnyilatkozásai!*

Toljuk félre a sápadt lelkeket és lép-jenek akcióba a bátor, elszánt férfiak, mert — hála Istennek! — nálunk is ezek van-nak tulon-tulnyomó többségben!

Aranyat vasért.

E jelgével Augusztia főhercegcasszony véd-nöksége alatt megindított mozgalomnak vármegyénk területén leendő szervezésére — mint ismeretes — Gyalokay Sándorné Ömeltósága ké-rettet fel.

A méltóságos asszony a legnagyobb kész-séggel sietett a pártatlanul nemes actió szolgá-latába és folyó hó 6-ára nagygyűlésre hívta ösz-sze vármegyénk női intelligentiáját, kik a leg-szebb reményeket is feltulmulo imponáns szá-mban jelentek meg. Ott láttuk a nagygyűlésen vármegyénk női közönségének legjavát, kikkel a vármegye összes községeinek intelligentiája képviselve volt.

A vármegyeház nagy ülésteremtés zsufo-lásig megtöltött illusztris hölgyközönség lelkesen él-tette Gyalokay Sándorné elnököt, aki szívbőlü fűdözölte a hívására megjelent hölgyközönséget és szeretettel emlékezett meg harcba vonult ka-tonáinkról, akik itthonmaradt hozzátartozóinak segélyezése képezi a magyar társadalom leg-szentebb kötelességét.

Elnökölő főispánné felhívására felolvastott azon hölgyek névsora, kik akadályoztatásuk miatt a nagygyűlésen meg nem jelenhettek, de akik táviratban és levélben jelentették be csat-lakozásukat.

A nagygyűlés a segélyactió szervezésére vonatkozólag dr. Élthes Gyula által előterjesz-tett javaslatokat lelkesedéssel fogadta. — Meg-választotta a központi és helyi bizottságokat, a melyeknek névsorát helyszüke miatt jövő szá-munkban közöljük.

Gyalokay Sándorné Ömeltósága beszédé-ben, melyel a nagygyűlést bezárta, megnyilvá-nult a hazafias hölgyközönség áldozatkészsége fölött érzett elismerés és őszinte öröm. A jelen volt hölgyek pedig tanuságok tettek arról, hogy a nemzet megpróbáltatásának nehéz napjaiban szilárd erkölcsi erővel állanak a harcokos mellé és hogy méltó parjai a csatatereken küzdő hő-sőcinknek.

A nagygyűlésen jelen volt hölgyek arany-gyűrűt és ékszer adományaiikkal megnyitották az adakozást. Követésre méltó szép példát nyuj-tottak, melyért adja Isten, hogy a kivandó di-adal feletti örömiük zavartalan legyen!

Ingyenes jogsegély.

Gyalokay Sándor főispán ur elnökletével folyó hó 6-án alakult meg a vármegyénk-ből hadbavonultak ügyes-bajos dolgait intéző bizott-ság, melynek céljáról és rendkívül nagy gazda-sági jelentőségéről teljes tájékoztatást nyujt az ala-kuló gyűlés jegyzőkönyve, melyet általános ér-dekénél fogva szöszertint ide iktatunk:

Lapunkat és annak naponként megjelenő külön kiadásait előfizetőink ingyen kapják

Jegyzőkönyv.

Felvetett Csikszerezán, 1914. évi szeptember 6-án a Csikvármegyei hadbavonultak ingyenes jogsegély tárgyában.

Jelen voltak: Gyálóky Sándor főispán, elnökléte alatt Fejér Sándor, Veress Lajos, Pótz Antal, dr. Márton László, Mihály Lajos, Fejér György, Erős József, Birtha József, Botár Béla, Éltés Zsigmond, Dr. Éltés Gyula, Bartalis Ágoston, Kassai Lajos, Domokos Sándor, Dr. Sándor Gyula, Dr. Ujfalusi Jenő, Orel Dezső és Kovács Árpád urak.

Elnök megnyitván az ülést, ismertette gróf Tisza István miniszterelnök ur ő nagyméltóságának hozzá intézett leiratát, melyben a hadbavonultak ügyes-bajos dolgainak ingyenes ellátása céljából Csikvármegye területén a mozgalom megindítása, szervezése és bizottságok megalka-
tására kérte fel. A bizottság jegyzőgőtl elnök indítványára Dr. Éltés Gyula választott meg.

Fejér Sándor alispán indítványára az értekezlet egyhangulag a miniszterelnök ur utasításainak megfelelőleg ezen mozgalom és szervezete vezetése és egységes irányításával miután az elsősorban megbízandó megyei tiszti főügyész dr. Györgypál Domokos szintén katonai szolgálatra vonult be, Éltés Zsigmond megyei helyettes tiszti főügyész kéri fel és bizza meg, ki ezen tiszteet hazafias készséggel elfogadta. Elhatározza továbbá, hogy ugy a vármegyei központban, továbbá minden egyes járási főszo-
lgabírószág székhelyén, végül a két rendezett tanácsú város székhelyén a harctérre vonult katonák ügyes-bajos dolgainak a háború tartama alatti elintézésére és visszamaradt családtagjainak a szükséges utbaigazítások megadására ingyenes jogvédőkül és pedig mindenütt a járási főszo-
lgabírákat, a rendezett tanácsú városokban pedig a városok polgármestereit kéri fel, illetve bizza meg, azoknak esetleges akadályoztatások tartama pedig azoknak törvényes helyetteseit.

Ennek folytán az értekezlet egyhangu határozattal és ingyenes jogvédőkül a vármegyei központban Éltés Zsigmond h. tiszti főügyézt, a kászonalcsiki járásban Bartalis Ágoston főszo-
lgabírót, a felsikói járásban dr. Sándor Gyula főszo-
lgabírót, a szepvizi járásban dr. Márton László főszo-
lgabírót, a gyergyószentmiklósi járásban Zakariás Lukács főszo-
lgabírót, a tögyeisi járásban Veres Lajos főszo-
lgabírót, Csikszerezada r. t. városban Dr. Ujfalusi Jenő, polgármestert és végül Gyergyószentmiklós r. t. városban Orel Dezső polgármestert választja meg, azoknak helyettesül pedig esetleges akadályoztatásuk tartama törvényes helyetteseiket.

Egyhangulag elhatározza továbbá az értekezlet, hogy tekintettel arra miszerint a harctérre vonult katonák ügyes-bajos dolgai elintézésének a legnagyobb része a vármegyében lévő különböző hatóságok, hivatalok és testületek és a vármegyében lévő különböző pénzüzetek hatáskörébe tartozik és azok gyors, igazságos és méltányos elintézésére a legelső sorban azok jóakarattól és irányításától függ, emélfogva a mai néhez viszonyok között hazafias szolgálatkészségük, lelkesedésük és előzékenységükre apellálva felkéri az értekezlet a vármegye területén lévő összes hatóságok főnökeit és az összes hivatalok vezetőit, valamint a pénzüzetek vezetőit, hogy az ingyenes jogvédők mellett, mint tanácsot és utbaigazítást adó szakférfiak szakközegéket működni sziveskedjenek és az ingyenes jogvédők által akár szóbelileg, akár írásban hozzájuk intézendő kérések és megkeresések sikeres és eredményes elintézését, — a törvényes források között, — a saját hatáskörükben megkönnyíteni, előmozdítani és e célból a szükségesnek mutatkozó intézkedéseiket elrendelni méltóztatassanak.

Ennek folytán tanácsadó szakközegéket az értekezlet által egyhangulag megválasztottak és felkértek: Bigner József kir. törvényszéki elnök, Szacsay Imre kir. vezető járásbíró, Páraszkay Gyula gyergyószentmiklósi kir. vezető járásbíró, Gözsy Péter csikszentmártoni kir. vezető járásbíró, Fejér Sándor alispán, Birtha József arvaszéki elnök, Cserna Károly m. kir. pénzügyigazgató, Bodor Gyula kir. főerdőtanácsos, Wellmann Samu kir. vezető ügyész. Lengyel Róbert kir. tanfelügyelő, G. Kiss Ernő gazdasági felügyelő, Kassai Lajos főgimnáziumi igazgató, Ferentheil Henrik lovag gyergyószentmiklósi főgimnáziumi igazgató, dr. Veres Sándor tiszti főorvos, Kovács János rendőrkapitány, Mihály József gyergyószentmiklósi rendőrkapitány, Végh István József kir. műszaki tanácsos urak, Dr. Csiky József ur a megyei magánjavak igazgatója továbbá a Csikszerezadban és Gyergyószentmiklósban működő összes pénzintézetek vezetői azzal, hogy akadályoztatásuk esetére ezen teendők ellátásával törvényes helyettesítéseiket megbízni sziveskedjenek.

A harctérrel a levelek a vármegye alispánjához fognak az országos bizottság által megküldetni, ki azokat soronkívüli elintézés végett a helyettes tiszti főügyésznek osztja ki. Éltés Zsigmond helyettes tiszti főügyész amennyiben lehetséges vagy maga ellátja, esetleg szakközeg közbejöttével, az ügyet vagy pedig kiadja az illetékes elintézésre a járási vagy városi hatóság vezetőjének.

Kimondja végül az értekezlet, hogy a polgármesterek és főszo-
lgabírák kötelesek a hadbavonultak ingyenes jogvédő és tanácsadó bizottságának megalakulásáért, azoknak vezetőit, kikhez jogsegélyért és tanácsért fordulhatnak, hatóságuk területén, a legszélesebb körben, a szokásos módon (dobszóval) közhírré tenni.

E határozatokról a megválasztott urak jegyzőkönyvi kivonattal értesítetnek. Ezzel elnök az értekezletet bezárta.

Gyálóky Sándor,
főispán, elnök.

Dr. Éltés Gyula,
biz. jegyző.

Felhívás Csikvármegye közönségéhez!

Az Európa nagyhatalmai között folyó háború tölti el ma gondolatainkat. Nyolc nemzet küzd egymással életre-halálra s tizenöt-husz millió ember áll fegyverben.

Hazafii öröm uralkodik, ha hadseregünk fényes győzelméről hallunk és érthető türelmenséggel várjuk az újabb híreket a harctérrel, hol katonáink határtalan bátorsággal küzdenek hazájukért — küzdenek mi értünk.

Igaz örömmel látom Csikvármegyében az általános lelkesedést és a hadseregünkbe vetett bizalmat. Mindenki, aki nem katona, majdnem szegyenkezik, hogy nem lehet a harctéren, hogy más küzd helyette és a polgári kötelességnek fokozottabb mértékben való teljesítésével, jótékony adományokkal, a sebesültek és bevonultak hátramaradt családjainak segítségével igyekszik díszesretn buzgalommal hazáját e komoly órákban tőle telhetőleg támogatni.

Hadseregünk az orosz számbeli túlerővel szemben fényesen tesz eleget nehéz feladatának. A legutóbb vonalon támadólag nyomul előre és megsemmisítő erővel veri vissza saját földjünkön az ellenséget; de ott is, ahol a legszámosabb ellenséggel áll szemben, hőiesen megállja helyét. A bekövetkező események elé a legteljesebb bizalommal nézhetünk, mert a végleges eredmény a magyar szövetséges fegyverek dia dala nem lehet kétség!

Nem lehet azonban remélni, hogy pár hét alatt mindennek vége lesz s mi egy lélek vesztéség nélkül megint élvezhetjük a béke áldását.

Sajnálattal kell e helyen kijelentem, — hogy akadnak a vármegyében olyanok, kik abban lelik örömeiket, hogy nagyképűsködé terjesztenek koholt és gazdátlan rémhíreket, melyek az ilyen hírek természetének megfelelően saájrólszájra haladva, növekednek és valóságos pánikot idéznek elő Csikvármegye amegy is tulajdonított idegzetű lakosságának körében.

Különbösen fokozódott azóta, — amióta a harctérrel visszaérkező sebesültekkel a közönség érintkezik.

A katona a harcban alig egy kilométer területet láthat maga körül, nem ismeri a hadműveletek terjedelmét, célját és az ütközetek végleges kimenetelét.

Egyedül a kormány és hadvezetéség hivatalos közlései számolnak be pontosan és lelkiismeretesen a harctéri eseményekről.

Mint hogy pedig a harctérrel érkező sebesültektől és hadifoglyoktól megtudott hírek terjesztésével a közönséget alaptalan rémületek, titkok, másrészt igen fontos hadi titkok árulhatnak el, a miáltal tényleg veszélyeztetik hadaink sikeres működését, a nagyszabedni hadtestparancsnokság és erdélyi katonai kormánybizottságának megkeresése folytán felhívom Csikvármegye közönségét, hogy a harctérrel visszaérkező sebesültekek és hadifoglyokkal való érintkezést és kikérdezésüket lehetőleg kerüljék.

Ugyanezért a fennálló kivételes vármegyei követezmények terhe alatt a legszigorubban megtiltom, ugy a harctérre, mint hadviselésünkre vonatkozó alaptalan, koholt, riasztó, a közönség nyugalmát minden alap nélkül veszélyeztető és félelmet gerjesztő híreket terjesztését.

*Ez okból valamennyi járási főszo-
lgabírót és a két város reudőrkapitányát utasítottam, — hogy az ez ellen vétőkkel szemben a lehető legszigorubbau járjanak el.*

Csikszerezada, 1914. évi szeptember 9.

Fejér Sándor,
alispán.

HIREK.

— **Kászonaltiz** község képviselőtestülete bizalmának és ösztöne elismerése jeléül Tisza István gróf miniszterelnököt, Sándor János belügyminisztert és Gyálóky Sándort, vármegyének főispánját a község díszpolgárává választotta.

— **A Simplícissimus.** Ugyanazon a napon amelyen a nagy német szociáldemokrata párt közlése, hogy beszünteti működését, a Simplícissimus német élelap is tudatja olvasóival hogy — egyelőre legalább — nem fog több megjelenni. A hatalmas politikai és társadalmi párt nyilván az akarja mondani a világnak, hogy német földön ezekben a nagy napokban nincsenek pártkülömbösek, nincsen osztályharc nincsen többé háborúellenes hangulat; a gunyos a tréfás, a maró, néha gyilkoló szatirja újsg pedig bejelenti, hogy mig az ágyuk dörognék amig a halók hörögnék, nincs helye a tréfának gunynak, szatirnak. A Simplícissimus egyik leg-
legeterjedtebb lapja volt Németországnak. Ki méletlen a gunyban, maró az iróniában. Nem ismert tekintélyt, nem ismert félelmet. És mos önként megszűnik, mert szegyenlen a guny és tréfát, amikor lelkesíteni és harcolni kell. Ilye nok a kicsiségek, amiben egy nemzet nagyság tükrözik vissza. Tanuljunk komolyságot!

Miniszterelnökségi sajtóosztály táviratai:

16 szákmányolt orosz ágyu a parlament előtt.

Budapest, szept. 11. Budapestről jelentik: Ma délután 16 ágyut szállítottak a parlament előtti térre.

Az ágyukat derék csapataink az oroszoktól szákmányolták.

Az érdekes 'szákmánynak a rossz idő dacára, sok nézője akadt.

220.000 hadifogoly.

Berlin, szept. 12. A Wolff ügynökség jelenti a nagy vezérkar jelentése szerint:

Szeptember 11-ig Németországban kerek szám:

220,000 hadifogolyt

helyeztek el. A különböző foglyok táborokban a következőképpen oszlanak meg:

Francia tiszteket 1686, közelemben 85.700 —

Orosz tiszteket 1830, közember 91.400 —

Belga tiszteket 740, közember 2350. A foglyok között van két francia tábornok is. Az orosz foglyok között

2 vezénylő- és 13 más tábornok.

A belga foglyok között van Lüttich parancsnoka is.

A további nagyszámu foglyok szállítvány utban van a különböző foglyotáborok felé.

A finnországi hadtest kísérlete.

Berlin, szept. 12. A Wolff ügynökség jelenti a nagyvezérkar jelentése szerint:

A 22. finnországi hadtest kísérletet tett arra, hogy Lyck felől beavatkozzék a kelet poroszországi harcokba, de Lyck mellett vereséget szenvedett.

Öt német cirkáló az Atlanti Oceánon.

London, szept. 12. Berlinen át a Daly Telegraph közli, hogy:

Öt német cirkáló az Atlanti Oceánon folytatja azt a munkát, mi brit kereskedelmi hajók elsüllyesztésére irányul. A német gyorscirkálók nagy sikerrel dolgoznak, bár huszonnégy angol cirkáló és ezenfelül számos francia hajó üldözi őket. — Mindez mutatja a gyorsaság nagy értékét. — Sok esztendőn át Németország gyors cirkálókat építtetett és számtalan ilyen cirkáló van, amíg a brit tengerészeti hivatal-

nak takarékoskodnia kellett, hogy a parlamenti többséget kielégítse. Azóta az admirálisnak jelentése és minden jel arra mutat, hogy anglia mind erősebben követeli az angol flotta erőteljes aktióját, hogy az északi tengeren az aknaveszélyt kikérülni lehessen.

Pápa a béke érdekében.

Róma, szept. 12. Pápanak a világbéke érdekében tett felhívása a szentszék akciójának előtűrja volt; az egyik encyklika, melyet a Pápa a világ összes püspökeihez intéz és amely főként a béke kérdésével foglalkozik.

A másik egy a Pápa által röktön megindított aktiója, a melynek keresztül vittele a különböző kormányoknál már megkezdődött és a mely a harcok megszüntetését és egy béke-konferencia vagy béke-bíróóság alakítását indítványozza.

A „Tribuna” állítólag arról értesül, — hogy a Pápa a távozó bíborosokat bucsú audienciájukon azzal a misszióval bízza meg, hogy kormányaiknál készítsék elő a talajt és tegyenek neki jelentést azonnal.

Közben a pápai diplomacia Ausztriában, Magyarországon, Bajországon és Belgiumban hasonló értelemben működik. — Nincsen hasznra, hogy nevyorki pápai delegátus megbízást ne kapott volna Wilson elnöknel teendő lépésre a választott bíróság kérdésében.

— **Iskolai hírek.** Mint félhivatalosan jelentik, az összes középfokú tanintézetekben (gimnáziumokban, real- és felsőtaniskolákban, tanító- és tanítónőképzőkben, polgári és kereskedelmi iskolákban) az 1914—15. tanévben kötelező munkásság megkezdésére és folytatására névze illetékes tanügyi férfiak meghallgatása után a vallás- és közoktatásügyi miniszter a következőkben intézkedett: A beiratkozások megkezdődnek szeptember 1-én és befejeződnek legkésőbb szeptember 15-én. Mindenkinél be kell iratkozni, bármiféle kedvezményt példának okáért tanidőbeszámítást, vizsgárbocsátást, ösztöndíjat stb. igénybe akar venni. Mindenki köteles a beiratási díjat azonnal felfizetni, ellenben a tandíj felfizetésére névze igénybe vehető a törvényes moratorium. Részletesebb tájékoztatásokat a tanintézetek igazgatói adnak.

— **A háború alatt kevesebb lesz a telefondíj.** Fontos átiratot intézett most az Aradi Kereskedelmi és Iparkamarához a kolozsvári postaigazgatóság. A kamara ugyanis feltárta az elmúlt hetekben a posta igazgatóság előtt azt a szomorú helyzetet, amelyben a kerület kereskedői és iparosai a háború miatt jutottak. Az üzletlenség miatt keletkezett veszteségeket növelik a telefon díjak is, holott a telefon, különösen a falvakban használhatatlanná vált a nagyobb távolságu beszélgetések korlátozása miatt. A kamara arra kérte a postaigazgatóságot, hasonlóan, hogy arra az időre, amíg az előfizetők a telefont nem használhatják, ne keljen érte fizetni. Az igazgatóság most küldött válaszában méltányolja ezt a kérést és közli, hogy a távolsági távbeszélő forgalom ideiglenes felfüggesztésére való tekintettel, a távolsági távbeszélősekért megállapított kapcsolási díjak a felfüggesz-

tés időtartamára, az előfizetőktől nem követelhetők. A távbeszélők használata a helyi forgalomban nincs felfüggesztve, ennél fogva azon törvényhatósági előfizetők, akik a helyi forgalomban használni kívánják a távbeszélőt, a helyi viszonylatra előírt évi 60 korona előfizetési díjnak megfelelő havi 5 korona előfizetési díj részletet kötelesek fizetni, azok az előfizetők pedig, akikre névze a távbeszélő a helyi forgalomra történt korlátozás miatt jelentőségét elvesztette, kérelmükre a központban való kidugaszolás mellett a helyi előfizetési díjak fizetése alóli a kidugaszolás időtartamára felmentenek.

— **Tilos az átutazó katonákat szeszies italokkal traktálni.** A belügyminiszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz s abban eltiltotta, hogy a vasúti állomásokon az átutuló katonaságot a közönség szeszies italokkal vendégléje meg s e körrendeletnek végrehajtását szigorú köteleseggé vette a rendőri hatóságoknak. Leiratában teljes elismeréssel van a belügyminiszter a közönség hazafias érzéséből fakadó amaz áldozatkészsége iránt, hogy a hadbavonuló véreinket élelmi szerekkel, dohány-neműekkel, cigarettákkal és más minden jókkel megajándékozzin igyekszik, de rámutat arra, — hogy a szeszies italok mily káros hatással vannak a katonák fizikai és szellemi képességeire s ennek folytán az alkohol tartalmu italokkal való megvendéglést szigorúan mellőzni rendeli és ajánlja, hogy ahelyett inkább másnemű frissítő szereket nyujtson a közönség a hadiaknak.

— **Csapataink élelmezése a táborban.** Bizonyára sokan foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy a hozzátartozóiknak milyen dolguk van a táborban, olyan-e az ellátásuk, a milyen nehéz szolgálatuknak megfelel. A lakosság nyugodt lehet ebben a tekintetben, mert a csapatok ellátása kitünő és bizonyára nem fognak bekövetkezni azok a zavarok és hiányok, a melyek régebbi hadjáratokban a hadműveletekre oly káros befolyást gyakoroltak. — Mert nemcsak az élelmezés rendszere fejlődött nagyon, hanem az élelmezés segítő eszközei is eljutottak a tökéletesség határához. A régi háborúkban az élelmezés kizárólagosan a raktárakra szorított, a melyek a csapatokkal együtt mozogtak előre; ez természetesen nagyon nehézkes volt s nagy megnehezítette a hadműveleteket. — Már Napoleon alatt nagyon előrehaladt az élelmezés ügye s minthogy a császár mindig az ellenség földjén háboruskodott, elsősorban ennek kellett az élelmezésről gondoskodni. — Ezt az eljárást követik ma is és az eleséget első sorban rekvizíció által és másodosorban a hadműveleti bázisra való szállítás által szerzik be. A csapatok között való szétosztás vasuton vagy hajón, mezei vasutakon és ló vagy motoros üzemi vonatokon történik; az ételeket mozgó konyhákön készítik s a legényeket megkímélik az idő rablós és fárasztó főzésétől. — A legénység naponként kap kávév vagy levest reggelire, levest 400 grm. húst és főzeléket ebédre és húst és főzeléket vacsorára; térszéről is gondoskodva van. Ezenkívül minden katona kap naponként 400 gram kenyert, továbbá bort, teát és dohányt. Mind-egyik katona kap két tartalékadagot, konzervet, a melyben minden benne van, a mi az elkészítéshez szükséges és a melynek egrészét maga a katona viszi magával, melyek részét pedig az eleséges kocsin viszik utánna. A mozgókonyhákön is vannak tartalék porciók, továbbá cukor is megfelelő mennyiségben. Végül a csapatoknál levő élelmező raktárakban tizenöt napi rendes és hat napi tartalék-porciók vannak. A tábori pékműhelyek tábori sütőkemencéket visznek magukkal s naponta iriss kenyérről látják el a csapatokat. A mozgó kemencékkel már menetelés közben fűtik s a menetelés célján meg-

érkeze, megkezdik üzemüket. Egy-egy kemence tizenkét óra alatt ezeröttszáz adag kenyeret süt. A mozgó tűzhelyen három nagy üst van, egyenként 93 liter tartalommal és egy kisebb üst 20 liter tartalommal. Két nagy üstben levest és húst, a harmadikban főzeléket, a kisebbikben teát és borlevest főznek. Mindebből látható — hogy katonáink élelmészéről bőszegesen van gondoskodva és nyugodtan mondhatjuk, hogy bármilyen fáradságunknak lesznek kitéve, sohasem fognak szükségét szenvedni.

— **Jótekönyiség.** Gyergyóholló községben a katonai napon a következő adományok folytak be: Smilovits Zélig 40 K, Csibi R. Ferenc 10 K, Kovács Endréné 5 K, Krisztinó Gergely 2 K, Özv. Csobor Gáborné 2 K, Urzicsán Gergely 2 K, Dándó Illés 1 K, Vajdos Vaszi 40 fill., Bámos Haralampi 20 fill., Gerzon Mátyás 5 K, Vince Gyuláné 1 K, Sándor Jenő 2 K, Matékó Gábor 2 K, Neuberger testvérek, Ardó Hoffián—Schulcz, Zahari Jakab 10—10 kor., Kuksz Ödön 2 K, Augustzin Károly 10 K, Záhmen Iszák 10 K, Merovics Márku 1 K, Záhmen Iszák 3 K, Csibi Lajosné 4 K, Gerzon Dávidné 1 K, Smilovics Hermán 20 K, Herskó Nuta 5 K, Truerra Miklósné 2 K, Strill Menázs 2 K, Trifl Gergely 4 K, Csibi István 2 K, Stril Búra 1 K, Stril Buráné 60 fill., Stril Ida 40 fill., Csibi András 2 K, Horváth Vilmos 1 K, özv. Herlác Demeterné 10 fill., Hangán Narinné 20 fill., Rusz György 1 K, Kozsokár Jánosné 40 fill., özv. Kozsokár Istvánné 50 fill., Habaló Simonné 20 fill., Kozsokár Valérné 20 fill., Hangán Miklós 2 K, Miron Todorné 20 fill., Kinda Zahariné 20 fill., Szabó Ferenc 60 fill., Puskás Gyula 40 fill., Juga János 40 fill., Sabonc Miklós 2 K, Bélborán Demeterné 20 fill., Kerpelán Sándorné 40 fill., Stril Mili 1 K, Ortován Miklós 10 fill., Stril Buráné 40 fill., Stril Ida 60 fill., Stril Áron 20 fill., Stril Menázs 1 K, Mukha Jánosné 1 K, Dornyan Jánosné 20 fill., Crepes Todorné 20 fill., Vajdos Simonné 40 fill., Bóth Peter 40 fill., Vajdos Jánosné 40 fill., Muzsdei Pálné 20 fill., Pap Gábor 20 fill., Drugá Gábor 20 fill., Dézsi József 2 K, Kimpin György 1 K, Kimpian Györgyné 1 K, Serbu Iszák 20 fill., Stril Móric s neje 20 K, Urzicsámi János 10 K, Dobreani János 10 K, Szakács őrmester 1 K, Detner Róbert honvéd 40 fill., Schuber honvéd 40 fill., Bardócz Jankó 80 fill., Tenyodi honvéd 20 fill., Benkő honvéd 40 fill., Juga honvéd 30 fill., Király csendőr 40 fill., Kátz Józsefné 1 K, Löwner Erna Temesvári 50 fill., Haim Lipót 1 K, Goja Péter 40 fill., Kozán Jánosné 20 fill., Jakab Ferenc 20 fill., Bondár Pável 10 fill., Rebendes Antal 20 fill., Váradai László 50 fill., Demeter Sándor 40 fill., Lupuj Gergely 60 fill., Kozan Todor 20 fill., Muzsde György 20 fill., Lupuj Istvánné 40 fill., Rebendes János 40 fill., Karán Vaszi 6 fill., Druga Péter 20 fill., Aposztol Valér 10 fill., Reucseszku György 10 fill., Jetucz Lajosné 20 fill., Puskás Mihály 20 fill., Spácsin Vaszi 20 fill., Ványa Gáborné 20 fill., Balázs György 20 fill., Spácsin Konstantín 20 fill., Horváth Ferenc 5 K, Sebesán Konstantín 20 fill., Érsek István 30 fill., Csibi József 1 K, Gerzon Mór 1 K, Lörincz István 50 fill., Sztril Herskó 2 K, Kiczés Márton (Galatz) 1 K, Lébá Salamon 20 fill., Horváth Vilmosné 50 fill., Szepemár Miklós 40 fill., Dakó Demeter 20 fill., Czepelus Konstantín 40 fill., Vajdos Péter 20 fill., Czeolus Demeter 40 fill., Moldován Demeterné 10 fill., Czepelus Todor 20 fill., Rebendes Antal 20 fill., Rézsima Todor 50 fill., Vajdos Simon 3 K, Druga György 60 fill. Tojás és csirke adományból begyűlt 5 K 76 fill. Összesen: 268 K 76 fill. Törülközőkendőt adtak: Muzsde Miklósné 1 drb., Urzicsán Gergelyné 1 drb., özv. Urzicsán Miklósné 1 drb.,

Artován Györgyné 1 drb., Fülöp Róza 1 drb., Labanc Péterné 1 drb., Vulkan Gergelyné 1 drb., Miron Gáborné 1 drb. és Csibi R. Ferencné 2 — **Visszaélés a papirpénzzel.** A Pénzügy-miniszter tudomást szerzett arról, hogy az egyes falusi keresmárosok a közönségtől a papirpénzt nem fogadják el s ha elfogadják, nem adják meg a teljes értéket. A miniszter most felhívja a közönséget, hogy az ilyen keresmárosokat, avagy más egyéneket haladéktalanul jelentsék fel, mert ezen eljárásuk csalást képez. Az illető keresmárosoktól, mint megbízhatatlan egyénektől bevonják az engedélyeket.

— **Szavatolás a pénzküldeményekért.** A kereskedelemügyi miniszter augusztus 7-ikén tudvalevően rendeletet adott ki, amelynek értelmében a posta a háborús viszony tartalma alatt a felvett pénzeslevelekről és a papirpénzeket tartalmazó küldeményekért nem szavatol, kivéve ha a postai alkalmazott hűtlenséget követ el. A tőzsdetanács a kereskedelem és a tőzsdéi forgalom szempontjából hátrányosnak tartotta ez intézkedést és feliratban kérte a minisztert, hogy rendeletet a közérdeknek megfelelően módosítsa. A miniszter leirata ma érkezett le a tőzsdetanácshoz. E szerint a miniszter a rendeletet nem változtat. Hangsúlyozza azonban, hogy a rendelet nem jelenti azt, mintha a közönségnek és a kereskedőknek a posta működése iránt bármi jogos okuk volna a bizalmatlanságra. Az állam ugyanis továbbra is felel a postai szolgálatért, csak nem vállalhat garanciát a háborúval kapcsolatos eseményekért, amelyek azonban ez idő szerint a belső postaforgalmat alig érintik. Ugy tőzsdéi, mint kereskedelmi körökben a leirat általános megnyugvást keltett.

„Nem fajult el még a székely vér . .”

A kolozsvári „Ujság” írja ezt a jellemző esetet:

A csapatkórházban feküdt egy székely baka, a fején jelentéktelenek látszó horzsolás, golyó súvített el rajta. Lukács Hugó dr. a kiidegyógyász, az arcmozdulatokból megállapította, hogy valami sérti az agyveljét.

— Operálni kell — mondta a katonának — mert ha nem, nagy baj lesz.

— Azt már nem, — felelte a baka — hiszen már semmi bajom.

A dolognak mégis az lett a vége, hogy bevitték a most gyönyörűen berendezett műtőterembe. Pár pillanat alatt elaltatták. Stein Pál dr. magántanár végezte az operációt, léket vágott a katonai koponyájában, kiszedte a csontszilánkokat, a melyeket a golyótól a belső falról törtelt le s a melyek kisebb-nagyobb darabokban hullottak az agyvelőre. Azután visszavarták a kilékelt koponyacsontot s mikor egészen kézen volt az operáció, a baka felébredt. Majd elhűlték az orvosok és ápolók, mert mindjárt megszólalt vitéz hangon:

— Készen vagyunk?

Mondták, hogy kész, nem lesz már semmi baja. Megkérdezték, hogy hívják s a baka kemény hangon, büszkén vágta ki a nevét. — Alsórákosi fiú.

— Mit adtak be nekem, milyen édes volt — kérdezte.

— Az az anyatej volt — mondta Lukács dr. A baka mosolyogva igyekezett kiköpni a éthert a szájból:

— Ez annál is édesebb volt. De visszaadnám én ezt annak az orosznak. Nem baj, ezri vel ötlem én őket. Gépfegyvert kezelem, rájuk küldöttem közel harmincezer golyót. Kellett leg alább ezer találon.

Az egyik apaca megkérdezte:

— Hát azután ott hagyta a gépfegyvert?

— Dehogy hagytam. A fejemből folyt a vér, de a gépfegyvert nem hagytam. Összeszedtem s átadtam rendezen a főhadnagy urnak.

— És még jó hosszan elbeszél az orvosokkal, apacákkal a háborúról, az alsórákosi édes anyjáról, katonai főveiről az az ember, kine tiz perccel előbb jó nagy léket vágtak a koponyájában.

Utánna egy másik székely fiu került műtőterembe, aki azt hajtogatta, hogy nem sebesült karja fáj, hagyjanak annak békét, hanem a foga sajnó rettenetesen. Steiner Páln dr.-nő rögtön neki is állott és egy-kettőre kihuzta a rossz fogat.

— Te az ágyugolyók közül jössz és jagsz a fogadért? — szölkék rá.

— A golyót nem bánom — mondta — de a fogjátás nagyon rossz.

Székely család.

Ajkamon Isten szentül neve zendül,
Hő ereimben tombol a vér;
Rontok előre, mint a viharban
Hargita bécén nyargal a szél.
Hős úkapátnk szelleme int,
Ít a dicsőség napja megint!

Rontok előre, mint a viharzó,
Messez robbajló, vad Nemere;
És diadalmas utam a hírnév
Ujra virággal szőja tele.
S melyre felejtés árnya borult:
Harc diadalra ébred a Mút.

Harc szivajra ébred a Budvár
És Kádissán is mozdul a rom;
Kattog a száldob lenn a mezőkön.
Törtet a sok hun az ugaron.
Ősi Telednek földje remeg,
Jön dübörögve büszke sereg.

Jó a rabonbán! harsona jelzi;
Arca magasztos lelke nemes . . .
Szép paripája táncol alatta,
Cifra sisakján vérese repes;
Nyilhegyű lándzsán leng a turul . . .
Tiszteletere zendül a hur.

Rajta! előre! Hisz körülöttem
Harcos elődök szelleme leng,
Hős Úpolettel jönnek a harcba!
S Istenem őzri fegyveremet.
Ontsa tüzet száz ágyu torok:
Rontok előre — és dalolok! . . .

LAPKIADÓ: „SZÉKELYSÉG” TÁRSASÁG

Lapunk háborús hírek rendszeres közlése miatt

Naponként megjelenik
azért **hirdetések** mérsékelt díjazás
mellett bármikor korlátlan számban fel-
vetetnek kiadóhivatalunkban.

lapkihordók jó fizetéssel alkalmaztatnak.